

Nro. 49.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken December 16 ik napján

BCU 1893 - ik esztendőben. rary Cluj

B é t s.

A' nagy hírnevű Anglus Doktor Jenner, valamint Waterhouse nevű Doktornak, a' ki Amérikába a' tehénhimlő - oltást bé vitte: így szintén Bétsi Doktor De Carro úrnak is, azért való háládatosságának megbizonyításául, hogy a' száraz Európában ugyan azon himlő - oltást leg először ő terjesztette el, nemcsak, hanem az ezen oltásra kívántató matériát Asiába is szerentsésen által plántálta, egy szép piksift küldött ajándekba, a' mellyen ezen szavak olvastatnak: Edward Jenner to Jean De Carro.

Az Erdélyi Fels. Udvari Cancelláriánál vólt
Udv. Titoknok, Királyi Tanácsos Titt. Heinrich

C e e

Daniel ur, rothasztó hideglelésben, életének 65-ik esztendejében, a' folyó hónap' 10-dikén, kimúlt a' világból.

Frantzia Respublika.

Két Német tudós Irók vetélkednek ma a' fellett, hogy melyik mondhat leg okosabbat ezen kérdésre nézve: Lehetséges - é a' 'Frantziák' expeditziója Anglia ellen, vagy nem? Ezen tudósok, Archenholtz és Bülow. Elmondották már ők előre, ezen expeditziónak, minden pro és contra gyanítható környülállásait. Nem rég mi is kiadtuk némünémü summázatját az Archenholtz okoskodásainak. A' mi a' Bülow ezekre tett jegyzéseit illeti, nints mód reá, 's nem is yennék talám olvasóink magok is jó neven, hogy szük leveleinket tsak efféle okos fefzegetésekkel töltsük - bé. Az éfféléket tehát; hogy az Anglus nemzetnek létele a' 'Frantziák' expeditziója által kotzkára tétetődhetne; hogy az Anglus nemzetnek in massa való felfegyverkezése, a' Fr. erőnek vizfsza verésére nem a' jobb eszköz volna, &c, mint ezeket Archenholtz erőffiti: hogy ellenben az Anglus nemzet' lételenek egy oda kiszállható ellenséges sereg miatt lehető véfzedelemben való forgását, tsak az erőffithetné, a' ki az Anglus nemzet' tüzit nem esméri; hogy a' nemzetnek in massa való felfegyverkezését tsak a' mondhatja gyenge oltalmazó eszköznek lenni, a' ki az új idök béli hadi történeteknek folyamatját, 's egyfersmind azt is, meg nem gondolja, hogy a' ház-tüz' videlmezésére, a' nép' massa a' legalkalmasabb, és hogy a' néki mérgesült paraiztság, kézmivesek, 's a' nép között találtató sok jó

flutzosok, az Angliai sok ligetes és berkes helyeken, mit véghez nem vihetnek — mind ezeket ennyibe hagyván, csak az egygyet hozzuk fel, a' mit Bülow a' mostani hadi készületek alkalmazásával fel találtatott laposs hajókról megjegyzett: — „

„Az Archenhoitz' hibás vélekedésekkel telyes előadásában (így szoll Bülow) tsakugyan talállok én valami igazat és nevezetést, ott, a'hol ő az apró és nagy hadi hajóknak egymással való viaskodásokról beszéll. Én ezen egész megjegyzést igen nevezetesnek találtam. Hufz tsolnakok, a' mellyekre ágyuk vannak alkalmaztatva, egy 80 vagy 100 ágyus Linea hajót, semmivé tehetnek. Ezt hiteles kéztől kellett az írónak kapni. Én ezt, noha eleinten vigyázoságból nem akartam állatásomat ennyire kiterjeszteni, magam is hiszem. Én éppen így nézek egy ágyus tsolnakok által körülvéttetett Linea hajót, mint a' szárazon egy négy szegeletet formált gyalog katona csoportot, a' mellyet a' flutzosok körülvettek, 's flutzzaikkal vesztegetnek. A' tsolnakokon lévő hófzú ágyuk, igen veszedelmesen lyuggathatják a' közbe vett Linea hajót. Az is igaz, hogy az ezeken a' nagy hajókon lévő ágyuk, mind rövidek lévén, nem szolgálnak meszse. Ez a' környülállás nem fordult volt meg az elmében.

Egy szóval, ez a' tsolnakokkal való hadakozás olyan lehet a' tengeren, mint a' flutztal való a' szárazon. Ez, a' gyengébb Státusoknak az igen hatalmas elnyomása, ellen való védelmeztetésére is, jó eszköz. Duna ki állithat 500 ágyus tsol-

nakot, 's ezek által nagy hadi hajós seregeket megrongálhat.

Páris, Nov. 27-dikén. Az Első Konzúl' Boulognéból való hazajövele nem kevés tünődésre való okot szolgáltatott a' Fr. politikusoknak. Vízfzta fog. é ismét menni oda; vagy pedig éppen nem fog jelen lenni a' nagy expeditzió-
 ón? Nem leszen - é semmi ezen expeditzióból; vagy pedig talám csak az ellenségnek akar a' maga Párisban való tartózkodása által tsaltvetni? — Gondolni lehet az ezen kérdésekre tétetődő sok okos feleleteket.

Bonaparte Jeromosnak Európába való hazaérkezéséről eddig szárnyalt hírekben és tudósításokban nem vólt csak egy szó valóság is. Még most is Amérikában múlat, 's a' telet is ott fogja tölteni, vagy azért, hogy fontos politikai tárgyaknak eligazítása van rá bizatva, vagy pedig azért, hogy attól tart, ne talám az Európa felé való evezés' alkalmatosságával az Anglusok által elfogattallék.

A' napokban belső titkos tanátskozás vólt a' Thüileria palotájában az Első Konzúlnál, a' melyre a' Ministerekén kívül, a' Szenátorok és Státustanátsosok közzül is sokan ölfzke hivattattak vala. Ezen tanátsban, minekutánna a' Fő Itélő Bíró a' tárgyakat elő adta, 's a' maga ítéletét azok eránt megmondotta volna: az Első Konzúl feleszámú bünösöknek, a' kik külömbkülömb Itélőszékektől halálra ítéltettek vala, megkegyelmezett. — Azt jegyzik meg, hogy a' megkegyelmezés' juszával mostanság gyakran él az Első Konzúl.

A' Moniteurben külömbkülömb Belgiumból,

Angliából, és egyébünnen való tudósítások, 's némelyek mellett még jegyzések is olvastatnak, a' mellyek közzül néhányak így következnek. —

„London Nov. 18-dikán. A' tengeri Cancellaria olyan tudósítást vett tegnap Portsmouthból, hogy egy 27, Bricqs nevezetű hajókból álló Frantzia hajós sereget, a' miéink Hogue táján meg támadván, abból 3 ilyen Bricqs *) nevű fegyveres hajókat el fogtanak, 's a' Portsmouthi kikötőhelybe bévezettek légyen. A' más 24-gyek, a' part mellé kergettettek, és egészízen semmivé tétettek. Ez az ellenséges hajós sereg nem oly véggel evezett vólt ki, hogy a' mi hajóinkat megtámadja: hanem valamely más Fr. kikötőhelybe akart evezni, hogy ott a' több ágyus tsolnakokhoz tsatolja magát, a' melly közben a' mi hajóink az útját elállották.

*) E' nem igaz. Ezen 3 hajóknak mellyeket az Anglusok el fogtak, Frantzia országban nem Bricqs, hanem olyan Canot (tsajka) a' nevek, a' mellyek a' hajósok előtt Terra Novai hajóknak nevezetek alatt esméretesek, és itt a' Fr. partok mellett tsak arra valók, hogy a' kikötőhelyeknél tegyenek holmi szolgálót. Öt ilyen Canotjainkat a' szélvész utól érvén, tsak kettejek juthatott el a' parthoz, a' más hármakat elfogták az Anglusok. Ezen Canotokon nem vólt semmi fegyveres készület; egyiket a' másikba számlálván, valami 2000 Livrákra betsültetnek. Ennyiből áll az az egész nyereség, a' mellyről az Anglusok azt költötték, hogy 3 ágyus Bricqs hajókból állott vólna. Egy-egy fegyveres Bricqs-hajón a' Frantziák-

nál négy 24 fontos ágyuk, és meg lehetős számú reguláris katonatsoport szokott találtatni. Ilyen Fr. hajót mostanság még egygyet sem fogtak el az Anglusok; valahol csak ezek még eddig az olálkodó Anglus hajókra bökkenetek, útát tudtak mégoknak nyitni közöttök; néhány kisebbeket el is süllyesztettek közöttök; sőt a' hátrálásközben még az ő Frégátjaikra is ráüzeltek. A' tudósítás hátra levő része, tsupa költemény. Nyilvánóságos, hogy ez az apró hadihajókból álló sereg, a' melly valami 200 darabra telik, egész szeptember megérkezett és bévezett a' Cherbourg kikötőhelybe. (A' M o n i t e u r jegyzése.)

„Gen. Monnet írja Fliszfzingából, hogy Nov. 20 dikán délutáni 3 orakor 5 Anglushajók W a l c h e r e n szigetének szomszédságában megjelenvén, West Capel táján egy Frégát és két Bricqs, vasmatkáikat kivetették, 's három nagy ágyusztolnákat a' tengerre tévén, 's azokba néhány Anglus tisztek, egy hajós legényekből és katonákból álló csoporttal belé ültek, 's a' part mellé evezvén kiszállottak. A' mi West - Capeli Komenzánsunk (egy Major) a' dolgot megsajditván, az alattá lévő katonafággal fegyvert fogatott, 's egyszerűsmind a' Middelburgban lévő Gen. Poinstot is az ellenfének kiszállása felől tudósította, a' ki is egy Frantzia és egy Hollandus Swadronból álló lovas csoportot maga mellé vévén, az ellenség' eleibe ment. Az alatt az este eljövén, az idő megváltozott, 's szélvész támadván, a' két ellenféges Bricqs és Frégát a' vasmatka köteleket elvagdaltai, a' mély tengerre bévezni, 's a'

3 tölnekokat a' part mellett hagyni kéntelenítették, mellyeknek ketteje, minden rajtok lévőekkel egyetemben, elmerülvén, a' habok ragadománya lett, a' harmadik pedig a' habokkal való hofzfazas tufakodás és a' miéinkre való puskázás után, magát megadni kéntelenítetett. Találtattak rajta 2 Hadnagyok és 20 katonák. A' két elmerült tsonakon mind egygyütt 4 tisztek és 40 köz katonák ültek, kik közzül egy is ki nem menekedett. A' foglyokhoz, illendő emberiféggel viseltettek katonáink; leg előbb is enniek adtak, mint a' mire leg nagyobb szükfégek vólt; azután Middelburgba, 's onnét Fliszfzingába kísérték őket; mint hadi foglyokat.

A' két fogoly tisztek azt a' vallást tették Middelburgban Gen. Poincot előtt, hogy ő reájok ezen fzerentsétlen történet' alkalmazosságával, a' lett volna bizattatva, hogy tanulják ki ott a' kifzálásra leg alkalmazosabb pontját a' partnak, és minden ott lévő erőffégeket 's azokban taláztató ágyuk' számát jegyezzék fel, a' melly expeditziójok, 4 elvezett 's két elfogatott tisztekből, 40 oda vezett, 's 20 fogságra egett emberekbe került.

Gen. Poincot ilyen levelet irt Middelburgból a' felelyebb említett West Capeli Komendanshoz Major Durandhoz: — „A' tölnekot, a' hat pár piftolyt, 's azon 20 embereknek puskáikat, a' kiket a' miéink tegnap elfogtanak, fzállitassa a' Major Fliszfzingába. Különös örömmel értettem az alattad lévő katonaságnak azon nemes tfelekedését, a' mellyel az Anglusokhoz vífeltettek, midön azoknak oráikat, pénzeket, és semmi egyéb vagyonait el nem vették. Irja meg nékem a' Má-

zor azon Kaplárnak nevét, a' ki a' kirendelt tsoportot ezen alkalmatossággal vezérelte, hadd tehessem bizonyossá őtet a' felő', mely igen megelégedett légyek az ő magaviseletével.“

Neveze es elme béli jelenvalóságát írja le a' *Moniteur* egy Fr. Káplárnak egy *Havrei Nov.* 26 dién költ levélből: — „Egy tsoznak *Bleville* táján a' parthoz hajtódván, megfeneklett. A' *Canot*, melyre az emberek a' tsoznakról kiszállhattak, 's a' partra kievezhettek volna, elfüllyedett vala. A' tsoznakra 12 katonák lévén fel szorúlva, már azon vóltak, hogy a' tengerbe szökődőfenek, úgy akarván megpróbálni a' partra való kiverekedhetéit. Tsak az említett Káplár biztató szavainak köszönhetik, hogy a' képpen minnyájok a' bizonyos halál' torkába önként nem szökédőfáltak: — „Fiaim! (úgy mond), nem kell megfélemleni; nem kívántatik egyéb, tsak néhány orányi időt kell nyernünk, minthogy már szállani (béfolyni) kezdett a' tenger' vize; máfzszunk fel arra az árbotzfára.“ — Az ifiak engedelmesskedtek; szép renddel egygyenként felmásztak, a' haboknak rettenetes tsapkodása, 's a' szelek' ordítása közben fetét éjtzakának idején, az árbotzfára, Leg utolsó vólt a' Káplár. Így várván néhány orákig a' tenger apadását, a' szélvész az alatt jobbanjobban kezdett kegyetlenkedni; egy darab hab azon közben úgy tlapta kettőzött erővel az árbotzfát, hogy az egyszeriben ketté szakadván, minden rajta lévőekkel egyetemben a' tengerbe zuhant. Itt vólt ám a' jó tanátsra ismét szüksége az ifiaknak. — „Senki meg ne ijedgyen! (fel kiált ismét a' Káplár) tsak az árbotzfa' köteléhez fo-

gódrék jól hozzá; ki fog e' vinni a' partra minnyájunkat.“ — Ugy is történt a' dolog; az arbotzfa lafsanlafsán a' parthoz közelített, 's a' köteleihez fogódzott embereket a' haláltól megmentette, a' kiket a' parton Moulard nevű öreg hajósgazda a' hazához behíván, jól tartotta őket.

„Les vignes nevű ifiu tizt a' Bellona nevű prédáló hajón, a' mellynek a' Nelson nevezetű Indiai Anglus hajóval a' már sokszor említett története vólt, igen szép katonai virtust mutatott ki azon alkalmatósággal (a' Moniteur szerént). Kezében egy bajonét és övében két pár piftoly lévén, egy Anglus tizt néki rohan, és a' kárdját a' fejének méri, hogy ketté halítsa. Az ifiú azonban vigyázó lévén, tsudára méltó serénységgel ki áll a' tsapás elől, 's piftolyát kapván, az Anglus tiztet agyon lövi, 's a' kárdját elvévén, azután azzal vagdalkozott a' több Anglusokkal. Az elesett Anglus tizt' szüleinek értésére esvén a' dolog, minden igyekezeteket arra fordították, hogy vitéz fioknak kárdját a' Fr. tizttől ha mi nagy árron is vízfza szerezhessék, hogy emlékezetnek okáért megtarttsák. Száz Lajosaranyat is ígértek érte: de hijába való vólt minden ígélet. Az ifiú Fr. tizt utóljára is tsak azt felelte, hogy néki az a' kard minden ígereateknél sokkal betsefebb vólna; az egész Nelson nevű hajóért sem adná vízfza. A' szüleinek küldötte el azt, mint fiok' vitézfégenek bizonyos jelét. Ez a' tselekedet annyival ditséretebb az ifiúban, hogy szegény szülektől vette származását.

„Oberllieutenant Smith (ezt is a' Moniteur írja) és két Godwel testvérek, minnyájan Ang-

lusok, a' kik Valenciennes várában hadi foglástot viselvén, szóval tett ígéretre (parolára) a' városban és annak környékein szabadon széllyel járhattak, arra a' gyengeségre vetemedtek, hogy szavokat megszegvén, elföztek. Az ő tselekedetekért kétség kívül elégtételt fog az Angliai közönséges ítélet tenni; mert különben, ha az olyan emberek, a' kiket csak az ő önnön ígéretnek tartoztat és őriz a' fogságban, annyira elfelejtkezhetnek a' betsületről, hogy elfözjenek, nem leszen mit tenni-egyebet, hanem hogy kalitzkába, és retez alá zárattassanak minden foglyok."

A' Vannes-i Püspök' hazába bémegyén a' minap egy esméretlen ember, és a' Püspököt egyedül találván szobájában, pистolyt tartván kezében fenyegetődözve 300 Livrákat kér tőlle. A' Püspök leszámlálja néki felindulás nélkül a' különben is nem nagy summát, ezzel a' jó tanáttal botsátván el magától, hogy mászfzör leg alább betsületesebb módon kérjen.

Nem régen azt irták vólt az Anglus levelek, hogy ha az ő hadi hajóik a' Boulognei apró ágyus hajóit a' Fr. országlószéknek, semmivé tehetik: ezen károknak helyrehozására leg alább 20 hónapok kivántatnának a' Frantziáknak. — Ezt a' Moniteur is kiadta az Anglus levelekből, ilyen jegyzést vetvén utánna: — „Ha a' Frantziáknak hozzátok való kifzállások (úgy mond) szerentsés talál lenni, az abból következheto károtokat nem 20 hónapok, hanem 20 eftendök alatt sem fogjátok helyre hozni.

Lüttichből siettséggel 120, a' 4 új Német Departamentomokból is 50 kovátsoknak kel-

lett Boulogne felé elutazni, hogy ott a' nagy expeditzióhoz kivantató vasmunkában legyenek fegelelemmel. — A' tengeri Minister most Calaisben, majd Offendében, majd másutt vizsgálja és fietteti a' Fr. partokon folyó készülleteket. Antwerpiába is el megy. Hallatik, hogy a' hadi Minister is minden órán ismét ezen tengerpartok felé fogná útját venni. Egyéb eránt most semmi nevezetős újlágot nem irnak az onnét érkezett levelekben.

Aliából a' Cochinchinai Királyi birodalomból írta 1802 ben Sept. hónapban, egy ott lévő Missionarius Atya az ő Párisban tartózkodó Superiorjokhoz, hogy a' R. Catholica Anyaszentegyháznak tudománya hathatósan terjed és gyökeresedik azon Kir. Birodalomban. Azon ezentendőben Augustusban, maga a' Király is egy igen kedvező Ediktumot hirdettetett ki a' Keresztény vallásra nézve. A' rész szerént megélemedett rész szerént gyermek megkrisztelkedettek száma, már több ezerekre halad. A' többek között az egygyik Missionarius atya, igen meg bizott embere a' Királynak. — Ugyan ezen tudósító írja, hogy a' Chinai Birodalomban is több száz ezren találtnak a' Cath. Anyaszentegyház' hitének tudományát, rész szerént nyilvánosságosan, rész szerént titkon követő hívek.

Az Ex-Direktor Rewbel fia Oberster Rewbel, a' ki Bonaparte Jeromost Amerikába kísérte, egy oda való igen gazdag kereskedőnek leányával házassági életre lépett, a' melly örvendetes hírt az Első Konzúl az ötsétől vévén, azonnal tulajdon kezével írt levele által tudósította felölle az Oberst,

ter Rewbel apját. — (Azon levél felől, a' melyet Ex Direktor Rewbel néhány hónapok előtt az Első Konzúlnóhoz irt vólt, 's a' melly azután a' közönséges újságokban is kihirdettetett, ugyan ő olyan nyilatkoztatást tétetett azon levelekben közönségesse, hogy annak világ' aleibe való botsátatásában, ő maga nem lett volna részes).

Nagy Britannia.

A' hires tengeri vitéz Sir Sidney Smith, a' ki az öfzön a' Hollándiai partok mellett olázkodott, most Londonban tartózkodik, és minden nap fontos dolgok felett tanátskozik a' tengeri hadi Cancellaria tagjaival. Nem kételkedik senki rajta, hogy a' Boulognei kikötőhelyben lévő ellenséges hajós seregnek semmivé leendő tétetődhetése légyen tanátskozáfsoknak tárgya.

Úgy esett értésre az Orzáglófszéknek, hogy a' Spanyol határnál Bayonne mellett öfzfe gyülekezett Fr. sereg is az Anglia ellen való nagy expeditzióra vólna, a' Gen. Augereau vezérlése alatt kirendeltetve; és azokon a' Spanyol hajókon szándékozna által evezni, a' mellyek a' Ferroli kikötőhelyben állanak készen. Erre nézve olázkodik Admirál Pellew számos hadi hajókat a' Ferroli tengeröbölben, minden mozdulásokra szemesen figyelmeztvén. — A' Spanyol Ország, lófszék, egyátaljában szollván egész tengeri erejét sietve fegyverkeztetni kezdette.

Az Irlandiából Londonba érkezett leg újabb hírek, tsak a' minden napiak. A' gyanus személyeket még most is naponként fogdossák. Az újabb fogjok között találtatik egy Lord is.

Az Anglus Királyi örökös a' Wallisi Hertzeg, a' napokban pompás ebédet advaa, jelen volt más fő uraságok között az Egyiptomi Elphi Bey is. Szó volt egyebek között arról is, hogy a' Mamelukok melly derék lovasok volnának. A' Királyi Hertzegnek kedve erefzkedett egy kis próbára alkalmatosságot szolgáltatni. Mondja, hogy a' paripái között egy Barbariai is találatna; szép paripa, de olyan vad, hogy senki meg nem maradhat a' hátán. Elphi kérte a' társaságot, hogy más nap jelennyenek-meg a' Hertzeg lóoskolájában. Megjelennek; a' tüzes, nagy szemű, gyönyörű babos, Leopard nevű paripát elő vezetik, és egy Mameluk nyerget tesznek a' hátára, 's midőn a' vendégek előtt elé 's hátra vezetnék, Mahomet Aga az Elphi első tisztje, elő állván, kapja a' kantár' szarát, 's egy rugással felveti rá magát. Eleget ágoskodott és ugrált alatta a' kevély állatt: hanem hijába; Mahomet betsületesen meg maradt a' hátán, mind addig, míg végezetre el lankasztván, nagy ditsőfféggel 's mindeneknek nagy meglelégedésével szállott le rolla.

Minthogy a' Frantziák azon Irlandusokkal, a' kiket az elfogott Anglus hajókon találnek, igen barátságosan bánnak, erre nézve sokok közöttök katonaságot vállaltak a' Frantziáknál.

London, Nov. 15 dikén. Itten a' múlt vásárnap éjtzaka 9 oratójban egy különös tűnemény mutatta-meg magát a' levegőégben, a' melly némely babonás vélekedésű embereknek nem kis megrettenésre szolgáltatott alkalmatosságot. A' tűnemény, egy 30 ölnyi hosszúságú farkú, tisztán világoló testnek láttzott lenni, 's néhány óráig mú-

tatta magát. Elenyészésekor büdöskö szagot hagyott maga után. Váltak, a' kik ezentümenynek látására elájultak; mások az ítélet' napját gondolták eljötnök lenni.

A' Londoni udvari újság szerént, tsak De m e r a r a és E l s e q u e b o nevű Hollandiai Koloniákat foglalták - el még eddig az Anglusok Kapitulatzióval Déli Amérikában. Surinámot, a' főbb Koloniájokat, még birják a' Hollandusok, és ott meglehetős erővel is vannak.

N é m e t O r f z á g.

M ü n c h e n D é c. 8. dikán. A' S w é t z i a i Királyi Felségek, K a r l s r u h e várossából ide utazván, tegnap az itt találtató ritkaságoknak megnézegetésekkel töltötték idejüket. Megnézték nevezetesen azon alkalmatosságot, a' hol a' Rumford esméretes levelese készittetik, 's abból egy portziót koffolásnak okáért magok is elköztöttek, és jónak találták. Innét mentek azon épületnek megnézésére, a' mellyben G u s t á v u s A d o l p h u s a' 30 esztendősi hadakozásnak alkalmatossággával Münchennek elfoglalása után lakott. Még tsak a' tűzoltó készületet sem mulatták el meg szemlélni, a' mely ezen városban igen jó karban és jó gondviselés alatt van.

G ö t t i n g a, Nov. 23 dikán. A' Hannoverai Fr. fő vezér Gen. M o r t i e r tegnapelött ide érkezvén, nagy tisztelettel fogadtatott, és ő is hasonló tisztelettel vifetett ezen Músák' főlakhelyekhez. A' Professortereg tegnap a' könyvesház palotájában udvarólt néki, a' mely után a' mostan

itt tanuló Bavariai ifjú örökös Hertzeg' látogatására menvén, még azon estve Hannovera felé visszafiz indúlt. Útjában a' híres Harz bérzeit és banyait is még látogatta. Göttingából való eltávazása előtt még egyszer ígéretet tett Gen. Mortier, hogy a' míg ő Hannoverai fő vezér leszen, addig a' Göttingai tanítóknak és tanulóknak legkissebb alkalmatlanságokra sem fog a' fegyvertsörgés lenni. *A' Bavarus Hertzeg is visszafiz adta néki a' látogatást.*

Orosz Birodalom.

A' Pétersburgból érkezett 19-ik Novemberi levelek szerént, nemcsak a' szárazon lévő Orosz fegyveres seregeknek száma neveltetik 150 ezer emberekkel: hanem ennekfelette 13 új Linea hajóknak építetések eránt is parantsolatot adott ki ő Császári Felsége. — Hogy a' kivantató számú rekruták kiállittathassanak, minden 500 fegyverfogható férjfiak között 2—3 vétetik a' katonák közzé.

Török Birodalom.

Konstantzinápoly, Oktob. 30-dikán. Hivatal szerént tudósította Asiából a' Gedda i Balaba a' Portát, hogy ő már 26 versben ütközött légyen meg az Abdul Wechab vezérlése alatt lévő Vachabita seregekkel; a' mely fok rendbéli ütközetekben az ő tisztszei, nagy részint elhullattak: hanem végezetre tsakugyan az Abdul Wechab ereje is meg tört; annyira, hogy népének megmaradott részetskéje elszaladván, már a' Meccai Sheriff is visszafiz ült a' maga helyére.

A' boldogúlt D o m o k o s L a j o s halálán ekkép-
pen kesereg egy tisztelője :

Egy félni, 's rettegni nem tudó D o m o k o s
Kétséges dolgai közt is, szemes, 's okos.
Ki mindég rettentő töréseken állott
De általa rontó fellege le szállott
Egy tsak egyedül is, fokát bírt Oszlopa
A' köz jónak, a' mely mindég másért kopa
Egy mély bé látású Törvényes Örálló
A' köz igazságért egy mindent ki álló
Egy egyenes szívű, 's veztegethetetlen
Hazafi, a' ki hív, bölts, és fedhetetlen.
Egy ilyen Domokos Lajos már meg hala
A' kinek tovább is még élni kell vala.
Ki ritka példájú Atya vólt házában
Fűst nélkül tündöklött fákja a' házában.
Egy buzgó Keresztyén, ki azért izzadott
Hogy Teremtőjének Ditsőséget adott.
Meg hala? meg — Söt már el temették
Hasonló Attyának Sírhalmába tették.
Nem halt meg! tsak illő már ennek pihenni
E' világi terhes gondokat le tenni.
Nem hólt! söt hírében nevében élni fog
Míg tsak Nemzetünkön a' halál ki nem fog
Míg tsak Debretzennek leísz egy unokája
Áldatni fog, 's szólja Domokost a' szája
Halhatatlan hírét, 's dolgát emlegeti
Haládatos szívvel zokogja, 's hirdeti,

Sz. J.

P. D.